

SUOMEN PANKKI
Tilasto-osasto

TYÖPAPERI NO 11/1992

**ARVIO SUOMEN MARKAN MÄÄRÄISTEN ERIEN OSUUDESTA ULKOMAISESTA
NETTOVELASTA VUONNA 1991**

Jarmo Kariluoto
23.9.1992

ARVIO SUOMEN MARKAN MÄÄRÄISTEN ERIEN OSUUDESTA ULKOMAISESTA NETTOVEL-
LASTA VUONNA 1991

Viimeaikaiset tapahtumat valuuttamarkkinoilla ovat herättäneet yhä enemmän mielenkiintoa ulkomaisen nettovelan valuuttajakaumaa kohtaan, erityisesti Suomen markan määräisten erien osuuteen.

Ulkomaisten velkojen ja saamisten valuuttajakauma kysyttiin viime vuodenvaihteessa. Yritysten, valtion ja kuntien tiedot kysyttiin normaalin kuu-kausikyselyn yhteydessä. Valuuttajakauma kysyttiin myös ns. laajassa kyselyssä, joka kohdistettiin kuukausikyselyn ulkopuolelle jääneille suurimmille lainanottajayrityksille. Rahoituslaitosten (pl.SP) valuuttajakaumat perustuvat RM -osaston kyselyyn (valuuttapankit) ja rahoituslaitosten ulkomaisia velkoja ja saamia koskeviin RSV -kyselyihin (muut).

Tuolloin saatujen tietojen ja arvopapereiden välittäjille suunnattavan kyselyn perusteella voidaan arvioida, että FIM -määräistä nettovelkaa oli n. 48 mrd.mk eli 27 % koko ulkomaisesta nettovelasta. Bruttovelkaa oli 61 mrd.mk (17 % bruttovelasta) ja bruttosaamia 13 mrd.mk (7 % bruttosaamisesta). Täydelliset luvut esitetään oheisessa liitteessä.

Luvut on laskettu seuraavasti. Valuuttajakauma-kyselyistä saadut FIM -määräiset velat laskettiin yhteen välittäjäkyselyn osake-, FIM -jvk- ja FIM -rahamarkkinapaperilukujen (säilytyksessä olevat, ulkomailla asuvan omistamat) kanssa. Saamiset otettiin sellaisenaan valuuttajakaumakyselyistä. Suomen Pankin tietojen lähteenä käytettiin tasetta.

Rahoituslaitosten (pl. SP) kohdalla laskutapa saattaa aiheuttaa päällekkäisyyttä FIM -jvk:den ja FIM -rahamarkkinapapereiden osalta. Syynä tähän on se, että ei ole tarkalleen tiedossa, kuinka suuren osan omista em. papereistaan rahoituslaitokset, lähinnä pankit, pystyvät raportoimaan RSV- ja riskiseurannan (RM) kyselyissään. Sen sijaan voidaan olettaa, että yritysten, valtion ja kuntien veloissa päällekkäisyysongelman merkitys on paljon vähäisempi.

Toisaalta yritysten velkoja ei laskelmassa ole kattavuuskorjattu. Erityisesti lyhytaikainen tuontivelka on huomattavasti aliarvioitu. Ulkomaisten maksujen aineiston (YVT) mukaan tuontitavaroista

maksettiin n. 24 % markoilla v. 1991 (sama % -osuus pätee myös laskutusvaluuttoihin), joten vastaava todellinen FIM -määräinen osuus tuontivelan kannasta saattaa myös olla suhteessa samaa luokkaa. Lienee ajateltavissa, että yritysten velkojen aliarviointi osin kompensoi aggregaattitasolla rahoituslaitosten velkojen mahdollista päällekkäisyyttä.

Suorista sijoituksista tehtiin oletukset, että kaikki sijoitukset Suomeen olivat FIM -määräisiä ja sijoitukset ulkomaille ulkomaan valuutan määräisiä. Voidaan tietenkin kysyä, kuuluvatko suorat sijoitukset ollenkaan mukaan tämänkaltaiseen laskelmaan. Tämän vuoksi liitteessä on myös esitetty vastaavat luvut ilman suorita sijoituksia.

Em. luvuissa ovat mukana kaikki Suomen Pankin ulkomaiset velat ja saamiset. Liitteessä esitetään lisäksi laskelmat, joista Suomen Pankki on poistettu.

FIM -määräisen nettovelan suuruusluokka - runsas neljännes koko nettovelasta - saattaa ensinäkemältä vaikuttaa liialliselta. Mainittujen syiden takia arvioon onkin syytä suhtautua varauksella. Toisaalta FIM -määräisen nettovelan osuus voisi tarjota yhden osaselityksen nettovelan kehitykselle v:n 1991 viimeisellä neljänneksellä. Laskennallinen valuuttakurssien muutosten ja muiden arvostustekijöiden vaikutus nettovelkaan (alle 8 mrd. mk) jäi nimittäin huomattavasti pienemmäksi kuin mitä marraskuisen ulkomaisten valuuttojen markkaan nähden tapahtuneen vahvistumisen (keskim. n. 14 %) perusteella sinänsä voisi päätellä.

I ULKOMAINEN NETTOVELKA JA FIM-MÄÄRÄINEN ULKOMAINEN NETTOVELKA
31.12.1991, mmk

SUORAT SIJOITUKSET
MUKANA

ILMAN SUORIA
SIJOITUKSIA

SUOMEN PANKKI MUKANA	Nettovelka	176 658	Nettovelka	210 167
	FIM-nettovelka	48 033	FIM-nettovelka	30 533
	%	27	%	15
ILMAN SUOMEN PANKKIA	Nettovelka	209 861	Nettovelka	243 370
	FIM-nettovelka	48 033	FIM-nettovelka	30 533
	%	23	%	13

II ULKOMAINEN BRUTTOVELKA JA FIM-MÄÄRÄINEN ULKOMAINEN BRUTTOVELKA
31.12.1991, mmk

SUORAT SIJOITUKSET
MUKANA

ILMAN SUORIA
SIJOITUKSIA

SUOMEN PANKKI MUKANA	Br.velka	368 212	Br.velka	350 712
	FIM-br.velka	61 217	FIM-br.velka	43 717
	%	17	%	13
ILMAN SUOMEN PANKKIA	Br.velka	365 063	Br.velka	347 563
	FIM-br.velka	58 958	FIM-br.velka	41 458
	%	16	%	12

III ULKOMAINEN BRUTTOSAAMINEN JA FIM-MÄÄRÄINEN ULKOMAINEN BRUTTOSAA-
MINEN 31.12.1991, mmk

SUORAT SIJOITUKSET
MUKANA

ILMAN SUORIA
SIJOITUKSIA

SUOMEN PANKKI MUKANA	Br.saaminen	191 554	Br.saaminen	140 545
	FIM-br.saam.	13 184	FIM-br.saam.	13 184
	%	7	%	9
ILMAN SUOMEN PANKKIA	Br.saaminen	155 202	Br.saaminen	104 193
	FIM-br.saam.	10 925	FIM-br.saam.	10 925
	%	7	%	11

I ULKOMAINEN BRUTTOVELKA (ILMAN SUORIA SIOITUKSIA JA SUOMEN PANKKIA) VÄHENNETTYNÄ
KOTIMAAHAN VÄLITETYILLÄ ULKOM. RAHAN MÄÄR. LUOTOILLA 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	68017.0	22565.0	90582.0
Pankit	0.0	64710.0	64710.0
Muut rahoituslaitokset	0.0	27787.0	27787.0
Valtio	0.0	81157.0	81157.0
Kunnat	0.0	1695.0	1695.0
YHTEENSÄ	68017.0	197914.0	265931.0

Lähde: maksutasetilasto.
Avoin sektori: teollisuusyritykset.

II KOTIM. ULKOMAAHAN RAHAN MÄÄR. LUOTOT (PL. RAH. LAITOKSILLE VÄLITETYT) 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	34989.0	58814.0	93803.0
Valtio	0.0	1798.0	1798.0
Kunnat ja muut	0.0	6705.0	6705.0
YHTEENSÄ	34989.0	67317.0	102306.0

Lähde: Tilasto-osaston RSV -kysely.
Avoin sektori (teollisuusyritykset) arvioitu tilastokeskuksen luottokantatilaston perusteella.

III KAIKKI YHTEENSÄ 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä	%
Ulkomainen bruttovelka (kuten kohdassa I)	68017.0	197914.0	265931.0	72.2
Kotim. ulkom. rahan määr. luotot	34989.0	67317.0	102306.0	27.8
YHTEENSÄ	103006.0	265231.0	368237.0	100.0
%	28.0	72.0	100.0	

I ULKOMAINEN BRUTTOVELKA (ILMAN SUORIA SIOJITUKSIA JA SUOMEN PANKKIA) VÄHENNETTYNÄ
KOTIMAAHAN VÄLITETYILLÄ ULKOM. RAHAN MÄÄR. LUOTOILLA 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	68017.0	22565.0	90582.0
Pankit	0.0	64710.0	64710.0
Muut rahoituslaitokset	0.0	27787.0	27787.0
Valtio	0.0	81157.0	81157.0
Kunnat	0.0	1695.0	1695.0
YHTEENSÄ	68017.0	197914.0	265931.0

Lähde: maksutasetilasto.
Avoin sektori: teollisuusyritykset.

II KOTIM. ULKOMAAHAN RAHAN MÄÄR. LUOTOT (PL. RAH. LAITOKSILLE VÄLITETYT) 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	34989.0	58814.0	93803.0
Valtio	0.0	1798.0	1798.0
Kunnat ja muut	0.0	6705.0	6705.0
YHTEENSÄ	34989.0	67317.0	102306.0

Lähde: Tilasto-osaston RSV -kysely.
Avoin sektori (teollisuusyritykset) arvioitu tilastokeskuksen luottokantatilaston perusteella.

III KAIKKI YHTEENSÄ 30.6.1992, mmk

	Avoin sektori	Suljettu sektori	Yhteensä	%
Ulkomainen bruttovelka (kuten kohdassa I)	68017.0	197914.0	265931.0	72.2
Kotim. ulkom. rahan määr. luotot	34989.0	67317.0	102306.0	27.8
YHTEENSÄ	103006.0	265231.0	368237.0	100.0
%	28.0	72.0	100.0	

I ULKOMAINEN BRUTTOVELKA (ILMAN SUORIA SIOITUKSIA JA SUOMEN PANKKIA) VÄHENNETTYNÄ KOTIMAAHAN VÄLITETYILLÄ ULKOM. RAHAN MÄÄR. LUOTOILLA 30.6.1992, mmk

	Avoim sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	68017.0	22565.0	90582.0
Pankit	0.0	64710.0	64710.0
Muut rahoituslaitokset	0.0	27787.0	27787.0
Valtio	0.0	81157.0	81157.0
Kunnat	0.0	1695.0	1695.0
YHTEENSÄ	68017.0	197914.0	265931.0

Lähde: maksutasetilasto.
Avoim sektori: teollisuusyritykset.

II KOTIM. ULKOMAAHAN RAHAN MÄÄR. LUOTOT (PL. RAH. LAITOKSILLE VÄLITETYT) 30.6.1992, mmk

	Avoim sektori	Suljettu sektori	Yhteensä
Yritykset	34989.0	58814.0	93803.0
Valtio	0.0	1798.0	1798.0
Kunnat ja muut	0.0	6705.0	6705.0
YHTEENSÄ	34989.0	67317.0	102306.0

Lähde: Tilasto-osaston RSV -kysely.
Avoim sektori (teollisuusyritykset) arvioitu tilastokeskuksen luottokantatilaston perusteella.

III KAIKKI YHTEENSÄ 30.6.1992, mmk

	Avoim sektori	Suljettu sektori	Yhteensä	%
Ulkomainen bruttovelka (kuten kohdassa I)	68017.0	197914.0	265931.0	72.2
Kotim. ulkom. rahan määr. luotot	34989.0	67317.0	102306.0	27.8
YHTEENSÄ	103006.0	265231.0	368237.0	100.0
%	28.0	72.0	100.0	